

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

7. juni 2019

Høringssvar fra Scandza AS - Forslag til lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden

Vi viser til brev av 26. april 2019 med forslag til lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden. Scandza AS er et norsk mat- og drikkekonsern som eier flere små og mellomstore leverandører til dagligvarekjedene. I Norge gjelder dette Synnøve Finden, Sørlandschips, Finsbråten, Leiv Vidar og Bonaventura. Vi har produksjonsanlegg i Namsos, på Tolga, i Lier, Hardanger, Alvdal, på Hønefoss, i Kristiansand og på Eidsvoll, med til sammen 600 årsverk. Scandza omsetter for ca. 3 mrd. nok i året i Norge. I det følgende gir vi våre vurderinger og anbefalinger til lovforslaget.

Generelle kommentarer til lovforslaget:

- Scandza mener at denne loven kan føre til større forutsigbarhet hos leverandørene, men at et lovforslag av denne typen burde hatt som formål å fremme effektiv konkurranse og legge til rette for virksom konkurranse i alle ledd
- Scandza mener virksom konkurranse i alle ledd er den beste måten å sikre lave priser, høy kvalitet, bredt vareutvalg og høy grad av tilgjengelighet, det departementet kaller forbrukervelferd.
- Scandza mener dette lovforslaget ikke må stoppe andre tiltak som bør iverksettes for å sikre virksom konkurranse i alle ledd
- Scandza mener den største utfordringen i norsk dagligvarebransje er mangel på virksom konkurranse i leverandørleddet grunnet den dominerende rollen til de store aktørene. Dominansen er nesten så stor på leverandørsiden som hos dagligvarekjedene. Makten til de store dominerende aktørene i leverandørleddet blir i dag oversett.
- Scandza mener at mange av paragrafene i dette lovforslaget er dekket av annen gjeldende rett, men at det kan være allikevel kan være et nyttig å samle disse paragrafene i en egen lov hvis dette fører til større forutsigbarhet mellom aktørene i verdikjeden.

Konkrete kommentarer til lovforslaget:

- *§1 Scandza mener lovens formål også burde knyttet opp mot virksom konkurranse i alle ledd, da det er dette som kan føre til økt forbrukervelferd eller å ivareta forbrukerinteresser*
- *§ 3 Scandza mener at når det først skal opprettes et handelsstilsyn, bør det også gis i oppdrag å se på virksom konkurranse i alle ledd på de områder hvor konkurransetilsynet ikke griper inn*
- *§ 10 kan ha potensielt god effekt for å øke leverandørenes forutsigbarhet, men det kan også føre til at det blir mer krevende å få listing i utgangspunktet. Loven må sørge for at også nr. 2 og 3. aktører, og småskalaprodusenter små leverandører blir ivaretatt.*

Store dominerende aktører på leverandørleddet

Scandza mener at denne loven ikke adresser den store utfordringen med mangel på konkurranse på leverandørleddet. Flere undersøkelser de siste 8 årene bekrefter at det er noen få store aktører som dominerer i hyllene hos dagligvarekjedene.

I en undersøkelse gjort av Matkjedeutvalgets i 2011 av 18 utvalgte produktgrupper, beregnet de markedsandelen til de tre største leverandørene til over 60 prosent i samtlige 18 produktgrupper, og til mer enn 80 prosent i 10 av 18 (NOU, 2011:4).¹

I 2016 gjennomførte Menon en undersøkelse som viste at butikker i Norge har i gjennomsnitt 57 prosent færre leverandører enn de svenske.²

Scandza mener virkemidler som fører til virksom konkurranse i hele verdikjeden for mat har større betydning for forbrukervelferden enn lov om god handelsskikk.

Med hilsen

Sofie Oraug-Rygh (sign.)
Direktør Samfunns- og myndighetskontakt
Scandza AS

¹ RAPPORT, KONKURRANSE I DAGLIGVAREMARKEDET - KONKURRANSE I ALLE LEDD, **MENON-PUBLIKASJON NR. 33/2018**, s. 8

² RAPPORT, KONKURRANSE I DAGLIGVAREMARKEDET - KONKURRANSE I ALLE LEDD, **MENON-PUBLIKASJON NR. 33/2018**, s. 9